

УДК 621.86.067.2:621.565:664.8.037

ОБГРУНТУВАННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ КОНСТРУКЦІЇ МАШИНИ ДЛЯ ЗАМОРОЖУВАННЯ ПЛОДООВОЧЕВОЇ ТА ЯГІДНОЇ ПРОДУКЦІЇ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Ломейко О.П., інженер,

Сердюк М.Є., к.с.-г.н.

Таврійська державна агротехнічна академія

Анотація – Робота присвячена визначенню найбільш ефективного засобу зберігання плодоовочевої та ягідної продукції у сільськогосподарських підприємствах, аналізу існуючих машин для заморожування сировини рослинного походження та обґрунтування оптимальної конструкції флюїдизаційного апарату з пропозицією по усуненню його недоліків.

Ключові слова – заморожування, плодоовочева та ягідна продукція, швидкокоморозильний засіб механізації, флюїдизаційний апарат, живильник.

Одним із найбільш ефективних засобів зниження втрат при збереженні плодоовочевої та ягідної продукції є заморожування, тому що холод є найбільш досконалим засобом, що консервує та перешкоджає розвитку різноманітних мікроорганізмів (бактерій, цвілевих грибів) у швидкопсувних харчових продуктах. У порівнянні з іншими методами консервування харчових продуктів застосування холоду викликає мінімальні зміни їхньої харчової цінності, маси й органолептичних показників (смаку, аромату і кольору). Крім того, по економічності і, особливо по питомій витраті енергії цей метод має значні переваги перед такими методами теплової обробки, як пастеризація, стерилізація, сушіння [1].

Щоб підвищити якість заморожених плодів і овочів, у сучасній промисловості заморожування роблять швидко, з інтенсивною подачею холоду при можливо більш низькій температурі [2]. Для швидкого заморожування продуктів існують різноманітні швидкокоморозильні апарати. На рисунку 1 приведена класифікаційна схема засобів заморожування продукції й основні засоби механізації для їхнього здійснення.

Дуже істотною особливістю при заморожуванні плодоовочевої і ягідної продукції є недопущення впливу температур навколишнього середовища засобу механізації для даного процесу на продукт, що заморожується [2].

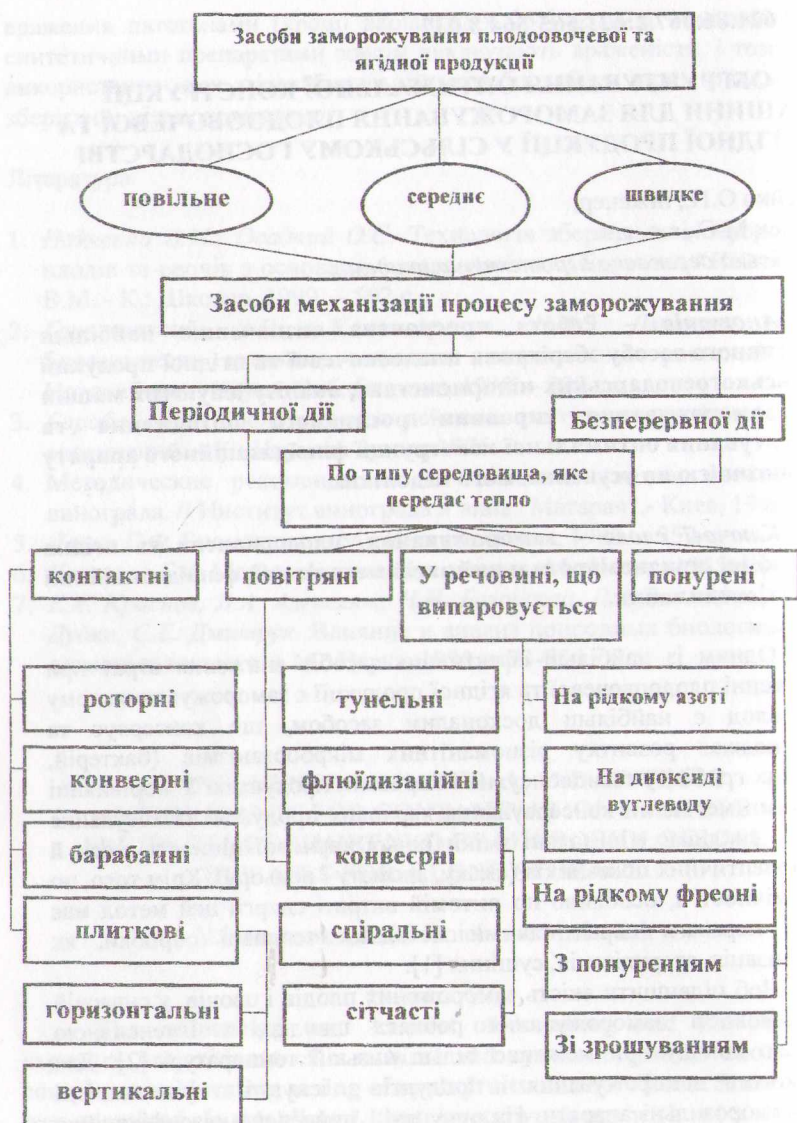

Рисунок 1 – Класифікаційна схема засобів заморожування та механізації плодовоовочевої та ягідної продукції

З цією метою виникає необхідність зниження міри взаємодії навколишнього середовища і камери заморожування в процесі завантаження і розвантаження плодоовочевої і ягідної продукції. З огляду на ці технологічні особливості плодоовочевої і ягідної продукції, як продуктів найбільша дошкульних до змін як внутрішніх, так і зовнішніх, доцільно використовувати повітряні морозильні апарати.

Повітряні морозильні апарати одержали широке поширення для заморожування різноманітних продуктів рослинного походження, тому що дозволяють зберегти їх високі харчові і смакові властивості, а також гарний товарний вигляд [3].

З швидкоморозильного устаткування донедавна найбільше поширеними на сучасному ринку обладнання підприємств по виробництву швидкозаморожувальних продуктів є апарати безупинної дії - флюїдизаційні конвеєрні і з інтенсивною циркуляцією повітря - для заморожування дрібноштучної продукції. У останні роки в ряді закордонних країн збільшилося використання швидкоморозильних апаратів нових типів - із заморожуванням у рідкому азоті [4], але є більш коштовними та потребують особливих умов, що не дозволяє використовувати їх ефективно в сільськогосподарських підприємствах.

Проведений аналіз підтвердив доцільність використання для заморожування плодосвочевої і ягідної продукції засобів механізації флюїдизаційного типу.

У роботі [3] описаний флюїдизаційний апарат малої продуктивності, призначений для заморожування дрібних продуктів у зваженому стані під впливом спрямованого нагору повітряного потоку. Він складається з ізольованого контуру, охолоджувача повітря, над яким розташований піддон з перфорованим днищем, а також вібраційної решітки та відцентрованих вентиляторів. З технологічного цеху вологий продукт транспортером крізь завантажувальне вікно подається до пристрою апарата, який обладнаний вібраційною решіткою для підсушування сировини.

Перевага цього швидкоморозильного апарату полягає в тому, що апарат простий в експлуатації і надійний у роботі. Флюїдизаційні апарати мають перевагу в порівнянні з конвеєрними швидкоморозильними апаратами: при заморожуванні в зваженому стані дрібні продукти не злипаються один з одним [5]. Вказані переваги дозволяють використовувати їх ефективно в невеликих сільськогосподарських підприємствах.

Однак, зазначений апарат має суттєвий недолік: при заморожуванні неупакованих продуктів у потоці повітря досить великий розмір усушки, що пов'язано з потраплянням у морозильну

камеру вологого атмосферного повітря крізь завантажувальне вікно разом з продуктом. До того ж, узвичасна думка про те, що засоби механізації для заморожування плодоовочевої і ягідної продукції мають високі витрати, пов'язані насамперед із високою енергоємністю цих машин, хоча й опровергається дослідниками [2], але усе ж мають певну підставу. З метою зниження енерговитрат, пов'язаних із потраплянням вологого атмосферного повітря в камеру заморожування через завантажувальне і розвантажувальне вікно у флюїдизаційному засобі механізації безупинної дії, свої конструкторські пропозиції вносять винахідники багатьох закордонних фірм, де займаються виробництвом таких машин. У схемі запропонованого автором флюїдизаційного апарату (рисунок 2) встановлено живильник певної конструкції, який окрім завантаження плодоовочевої та ягідної продукції, дозволяє звести до мінімуму потрапляння атмосферного повітря в морозильну камеру.

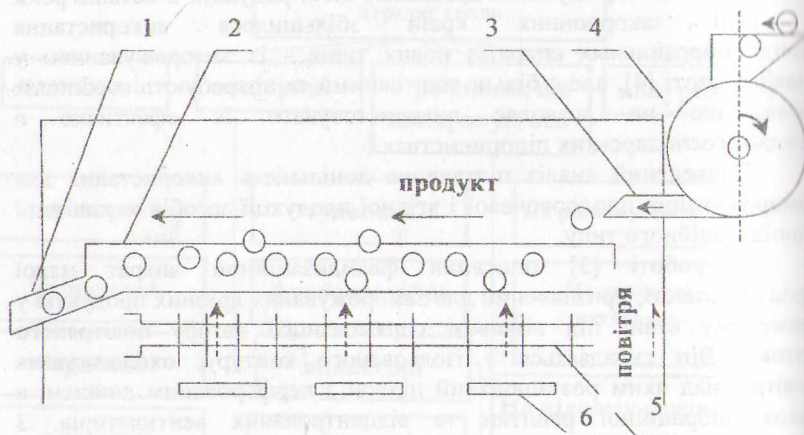

Рисунок 2 – Схема флюїдизаційного апарату:

- 1 – розвантажувальне вікно; 2 – жолоб; 3 – вібраційна решітка; 4 – живильник; 5 – охолоджувач повітря;
- 6 – вентилятор.

Таким чином, представлена конструкція машини для заморожування плодоовочевої та ягідної продукції є оптимальною і може бути використана у сільськогосподарських підприємствах.

Література

1. Рогов И.А., Куцакова В.Е., Филиппов В.И., Фролов С.В. Консервирование пищевых продуктов холодом. – М.: Колос, 1999. – 168 с.
2. Дибирасулаев, Соколов И.В. ВНИКТИхолодпром Рекомендации по замораживанию и хранению пищевых продуктов. – «Холодильная техника», 1992., №2 – с. 28-30.
3. Голянд М.Д., Малеванный В.Н. Холодильное технологическое оборудование. – М: Пищевая промышленность, 1977. – 268 с.
4. Гиндин И.М., Данилин В.И. ВНИКТИхолодпром Современное состояние рынка оборудования предприятий по производству быстрозамороженных продуктов – «Холодильная техника», 1992, №4 – с.25-26
5. Грубы Я. Производство замороженных продуктов. – М: Агропромиздат, 1990. – 336 с.

JUSTIFICATION OF AN OPTIMUM MACHINE DESIGN FOR QUIESCING FRUITS, VEGETABLE AND BERRY COMMODITY IN AN AGRICULTURE

A. Lomeiko, M. Serduk

Summary

Operation is devoted to definition of the most effective way of stowage a fruitvegetable and berry commodity in agricultural firms, analysis of existing ambulances for quiescing raw of a vegetative genesis and justification of an optimum construction fludysation of the vehicle with sentence on canceling its deficiencies.

УДК 631.563.8

ВПЛИВ БІОАНТИОКСИДАНТІВ НА АКТИВНІСТЬ ФЕРМЕНТІВ ЯБЛУК ПРИ ДОВГОСТРОКОВОМУ ЗБЕРІГАННІ

Прісс О.П. – к.с.-г.н.

Гаврійська державна агротехнічна академія

Анотація - Досліджено вплив комплексних біоантиоксидантів на активність дихальних ферментів – пероксидази і поліфенолоксидази яблук при довгостроковому